

Förändringar i LISA 2020 och kompletteringar i tidigare årgångar föranlett av dessa

Coronaersättningar

Under 2020 införde regeringen åtgärder på socialförsäkringsområdet till följd av coronapandemin. Åtgärderna syftar till att minska smittspridningen, minska belastningen på sjukvården, stärka den ekonomiska tryggheten samt lindra konsekvenserna för arbetsgivare.

Ersättning för karensavdrag (karensdag)

Karensavdraget ersätts tillfälligt för att underlätta för människor att stanna hemma vid sjukdom.

Den anställde får karensavdrag på sin sjuklön som vanligt sedan ansöker den anställde om ersättning hos Försäkringskassan. Ersättningen är 810 kr per dag. Arbetsgivaren gör inte något nytt karensavdrag om den anställde blir sjuk igen inom 5 kalenderdagar. Om den anställde har flera arbetsgivare som gör karensavdrag inom 5 kalenderdagar har den anställde endast rätt till ersättning för det första karensavdraget.

Egenföretagare med karensdagar i sjukperiodens början ansöker om ersättning för karensdagarna när dagarna med karensavdrag har passerat. Som egen företagare kan man välja hur många karensdagar man vill ha. Om inget val görs är det automatiskt 7 karensdagar. Ju fler karensdagar desto lägre blir sjukförsäkringsavgiften.

Karensersättningen till anställd ges en dag per sjukfall, ersättningarna går att söka retroaktivt.

Ersättning till riskgrupper

De personer som tillhör en definierad riskgrupp och som inte har möjlighet att arbeta hemifrån eller måste avstå från arbete för att undvika att smittas av covid-19, har rätt till ersättning med högst 810 kronor per dag. Ersättning ges för arbetstid på 25 procent, 50 procent, 75 procent eller 100 procent där 100 procent motsvarar ett heltidsarbete

Även vissa anhöriga till riskgrupper ges rätt till ersättning.

Ersättningarna går att söka retroaktivt.

Viss tillfällig föräldrapenning när skola och förskola stänger

Åtgärden innebär att en förälder kan få tillfällig föräldrapenning om föräldern behöver avstå från förvärvsarbete för att vårda ett barn när till exempel en förskola eller skola är stängd i vissa situationer som är kopplade till sjukdomen covid-19.

Ersättningen ingår i ordinarie tillfällig föräldrapenning. Den ordinarie tillfälliga föräldrapenningen har ökat men det är få som sökt den tillfälliga föräldrapenningen när skola och förskola stänger.

Förebyggande ersättning för vab för barn som varit allvarligt sjuka

Föräldrar till barn som nyligen har varit allvarligt sjuka och som behöver skyddas så de inte insjuknar i covid-19, kan få en förebyggande ersättning för vab om de behöver avstå från arbete.

Ersättningen ingår i ordinarie tillfällig föräldrapenning.

Graviditetspenning till gravida vid risker i arbetsmiljön

Gravida kan ha rätt till graviditetspenning om det finns risker i arbetsmiljön. Socialstyrelsen har den 26 februari 2021 informerat om en särskild risk för gravida i vecka 20–36 med anledning av covid-19. Denna riskfaktor ingår därmed vid bedömning av rätt till graviditetspenning. Det är arbetsgivaren som ansvarar för arbetsmiljön och som bedömer om en gravid ska stängas av från arbetet.

Ersättningen ingår i ordinarie graviditetspenning.

Förstärkning av bostadsbidraget för barnfamiljer

Ett tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer som har rätt till bostadsbidrag. Bidraget ska betalas ut med ett belopp som motsvarar 25 procent av storleken på det preliminära bostadsbidraget.

Ersättningen ingår i ordinarie bostadsbidrag.

Smittbärapenning

Smittbärapenning ges till personer som har fått förhållningsregler från hälso- och sjukvården om att inte gå till arbetsplatsen eftersom personen är eller kan vara smittad av covid-19. Ansökan om smittbärapenning ska inte göras om personen är så sjuk att den inte kan arbeta. Då gäller samma sak som när personen blir sjuk i vanliga fall.

Smittbärapenning är inte en tillfällig ersättning med anledning av coronaviruset men under 2020 har antal personer med smittbärapenning ökat kraftigt.

Nya variabler i LISA

Klartext	2020	Källa
Ersättning för karens, beloppet som utbetalats under året oavsett när händelsen skett	KarensErs	IoT
Ersättning för karens, beloppet som utbetalats under året kopplat till händelse under året	KarensErs_Belopp	FK
Ersättning för karens, antal bruttodagar	KarensErs_Bdag	FK
Ersättning för karens till anställd, beloppet som utbetalats under året kopplat till händelse under året	KarensErs_Anst_Belopp	FK
Ersättning för karens till anställd, antal bruttodagar	KarensErs_Anst_Bdag	FK
Ersättning för karens till egen företagare, beloppet som utbetalats under året kopplat till händelse under året	KarensErs_Egf_Belopp	FK
Ersättning för karens till egen företagare, antal bruttodagar	KarensErs_Egf_Bdag	FK
Ersättning till riskgrupp, beloppet som utbetalats under året oavsett när händelsen skett	RiskgruppErs	IoT
Ersättning till riskgrupp, beloppet som utbetalats under året kopplat till händelse under året	RiskgruppErs_Belopp	FK
Ersättning till riskgrupp, antal bruttodagar	Riskgrupp_Bdag	FK
Ersättning till riskgrupp, antal nettodagar	Riskgrupp_Ndag	FK

Sammansatta variabler

Variabeln **SocInk** - innehåller inkomster som avser annan sysselsättning än aktivt arbetslivsdeltagande, inkomster som dessutom i princip utesluter möjligheten att arbeta heltid samtidigt som inkomsten erhålls. 2020 ingår även ersättning för karens och ersättning för riskgruppen.

Inkomster intjänade i annat nordiskt land

Inkomst- och taxeringsregistret (IoT) och den officiella inkomststatistiken omfattar i huvudsak inkomster från arbete och olika transfereringar i Sverige. Inkomst som svenskar får från utlandet saknas därför i stor utsträckning i statistiken. Denna täckningsbrist påverkar inkomststatistiken i stort, men i synnerhet statistiken för kommuner som ligger nära grannländerna, där en förhållandevis stor andel av befolkningen pendlar till arbete över en riksgräns – det vill säga bor i Sverige men arbetar i grannlandet.

IoT har nu kompletterats med nordiska inkomster som inhämtats från Skatteverket.

Påverkan på inkomststatistiken blir sammanfattningsvis störst på regional nivå, där de tre kommunerna Årjäng, Strömstad och Eda, vilka samtliga gränsar mot Norge, sticker ut med störst inkomstökningar. Vid gränsen mot Danmark och Finland är det Malmö respektive Haparanda som ser sina inkomster öka mest.

Inkomsterna ökar generellt mer för män än för kvinnor samt för personer födda i något av de övriga nordiska länderna.

Inkomstspridningen för disponibel inkomst per konsumtionsenhet (k.e.) blir något lägre, främst för att inkomsterna ökar mer i den nedre halvan av inkomstfördelningen. Andelen med låg ekonomisk standard minskar något, samtidigt som det även finns en viss ökning av andelen med hög ekonomisk standard.

Mer information om påverkan på inkomststatistiken finns på SCB:s hemsida (Inkomster och skatter) i PM, Nordiska inkomster i IoT och inkomststatistiken 2011 – 2019 (pdf). [nordiska-inkomster-i-inkomststatistiken-2011-2019.pdf](https://www.scb.se/meddelanden/nyheter/2020/20200824-nordiska-inkomster-i-2011-2019) (scb.se)

Detta dokument beskriver kvaliteten på indata samt uppdateringen av IoT med dessa inkomster.

Nya variabler och befintliga variabler i LISA som påverkas

	Klartext	Variabel	År
NY	Deklarerad lön – inkl. lön intjänat i annat nordiskt land	DekLon_INKLGP	2011–2019
	Deklarerad lön – från 2020 ingår lön intjänat i annat nordiskt land	DekLon	1991–2020
NY	Lön, utländsk beskattning (annat nordiskt land)	TTJLONU	2011–2020
NY	Sammanräknad deklarerad förvärvsinkomst – inkl. lön intjänas i annat nordiskt land	CSFVI_INKLGP	2011–2019
NY	Sammanräknad deklarerad förvärvsinkomst – från 2020 ingår lön intjänas i annat nordiskt land	CSFVI	1990–2020
NY	Pensioner, utländsk beskattning (annat nordiskt land)	TPENSAU	2011–2020
NY	Summa inkomst av pensioner – inkl. pension från annat nordiskt land	AldPens_INKLGP	2011–2019
	Summa inkomst av pensioner - från 2020 ingår pension från annat nordiskt land	AldPens	1990–2020
NY	Disponibel inkomst per konsumtionsenhet för familj - inkl. lön intjänat i annat nordiskt land	DispInkKE_INKLGP	2011–2019
	Disponibel inkomst per konsumtionsenhet för familj - från 2020 ingår lön intjänat i annat nordiskt land	DispInkKE	1998–2020
NY	Disponibel inkomst per konsumtionsenhet för familj - inkl. lön intjänat i annat nordiskt land	DispInkKE04_INKLGP	2011–2019
	Disponibel inkomst per konsumtionsenhet för familj - från 2020 ingår lön intjänat i annat nordiskt land	DispInkKE04	2005–2020

	Klartext	Variabel	År
NY	Disponibel inkomst per konsumtionsenhet för hushållet – inkl. lön intjänat i annat nordiskt land	DispInkKEHB04_INKLGP	2011–2019
	Disponibel inkomst per konsumtionsenhet för hushållet - från 2020 ingår lön intjänat i annat nordiskt land	DispInkKEHB04	2011–2020
NY	Disponibel inkomst (individens delkomponent) - inkl. lön intjänat i annat nordiskt land	DispInk04_INKLGP	2011–2019
	Disponibel inkomst (individens delkomponent) - från 2020 ingår lön intjänat i annat nordiskt land	DispInk04	2004–2020
NY	Disponibel inkomst för familj - inkl. lön intjänat i annat nordiskt land	DispInkFam04_INKLGP	2011–2019
	Disponibel inkomst för familj - från 2020 ingår lön intjänat i annat nordiskt land	DispInkFam04	2004–2020
NY	Disponibel inkomst för hushållet- inkl. lön intjänat i annat nordiskt land	DispInkHB04_INKLGP	2011–2019
	Disponibel inkomst för hushållet - från 2020 ingår lön intjänat i annat nordiskt land	DispInkHB04	2011–2020

Övrigt

Landindelning

Den 31 januari 2020 genomfördes brexit, som innebar att Storbritannien lämnade EU-samarbetet. Antal EU-länder är nu 27 och därmed finns en ny grupperad landsvariabel.

Klartext	Variabel
Eget födelseland (grupperad EU27_2020)	FodGrEg5
Moderns födelseland (grupperad EU27_2020)	FodGrMor5
Fadern födelseland (grupperad EU27_2020)	FodGrFar5
Land vid in/utvandring (grupperad EU27_2020)	Inv_UtvGrEg5

Klartext	Variabel	År
Medborgarskap (grupperad EU27_2020)	MedbGrEg5	1990–2020

Familjeidentitet inom hushållet

Familj identifieras med hjälp av familjeidentitet. Familjeidentitet (RTB-familj) utgörs av personnumret för den äldste personen av maximalt två generationer som har relationer med varandra, som är folkbokförda på samma fastighet. Då fler än två generationer bor tillsammans bildas

RTB-familjen med utgångspunkt från den yngsta generationen, om den är ogift. En person kan endast ingå i en RTB-familj.

Sedan 2010 folkbokför Skatteverket personer boende i flerbostadshus på lägenhet. Denna komplettering av folkbokföringen medför att alla personer kan klassificeras in i hushåll, även sambos utan gemensamma barn. Variabeln som visar hushållsidentitet är unik för varje hushåll och avser det bostadshushåll som individen tillhör.

Flera familjer kan ingå i ett och samma hushåll, för att identifiera familjer inom ett hushåll finns ytterligare en familjeidentitet för detta.

Klartext	Variabel	År
Familjeidentitet inom hushållet	FamId2	2011–2020

Stipendium

Konstnärsnämnden fördelar ett brett spektrum av stipendier och bidrag till yrkesverksamma konstnärer inom bild, form, musik, teater, dans och film. Stödet riktar sig främst till de som är enskilda frilansande konstnärer, bosatt i Sverige och/eller med konstnärliga verksamhet här. Dramatiker får stöd av Sveriges författarfond.

Klartext	2020
Ordinarie stipendium utbetalat av konstnärsnämnden och Sveriges författarfond)	ISTIPO

Krisstipendium är en del av det krisstöd från regeringen som Konstnärsnämnden fått i uppdrag att fördela ut. Syftet med stipendiet är att kompensera för yrkesverksamma konstnärers intäktsbortfall till följd av utebliven ersättning i samband med inställda konstnärliga uppdrag pga. covid-19.

Författarfonden tilldelades ett statligt krispaket för kulturen, för snabbast möjliga fördelning av stipendier till författare och andra litterära upphovsmän med anledning av de ekonomiska konsekvenser covid-19 medfört.

Klartext	2020
Krisstipendium utbetalat av konstnärsnämnden och Sveriges författarfond)	ISTIPK